

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет ветеринарної медицини
Кафедра внутрішніх хвороб тварин та фізіології

Кваліфікаційна робота
на правах рукопису

ХІТРИХ ІРИНА ОЛЕКСАНДРІВНА

УДК:619:636.7:616.34-002

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

«ГАСТРОЕНТЕРИТ СОБАК ЛІКУВАННЯ ТА ПРОФІЛАКТИКА
(НА БАЗІ ВЕТЕРИНАРНОЇ КЛІНІКИ «ВЕТ МАКС»)

211 «Ветеринарна медицина»

Подається на здобуття освітнього ступеня «Магістр»

Кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень.
Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання
на відповідне джерело.

Керівники роботи:
Пінський О. В.
К.вет.н., доцент

Гончаренко В. В.
К.вет.н., ст. викладач

Житомир -2020

АНОТАЦІЯ

Хітрих І.О. «Гастроентерит собак лікування та профілактика (на базі ветеринарної клініки «Вет Макс»)). – Кваліфікаційна робота на правах рукопису.

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра за спеціальністю 211 – ветеринарна медицина. – Житомирський національний агроекологічний університет, Житомир, 2020.

Серед внутрішніх хвороб собак найчастіше зустрічаються хвороби органів травлення, особливо гастроентерити.

В крові хворих на гастроентерит собак відмічали абсолютний еритроцитоз, реактивний лейкоцитоз, підвищений вміст гемоглобіну, уповільнення швидкості осідання еритроцитів, знижений вміст глюкози, загального білка, кальцію і фосфору та резервної лужності.

Застосована комплексна терапія, позитивно вплинула на відновлення показників клінічного статусу собак обох груп, зокрема у них покращився загальний стан, відновились робота серцево-судинної, дихальної, травної, кровотворної системи. Показником одужання були: відсутність блювоти, проносу, спраги та відновлення роботи шлунку і кишечника.

Порівнюючи застосовані схеми лікування, на третю добу нами виявлено покращення та нормалізацію досліджувальних показників в першій групі тварин, стан собак другої дослідної групи на 3 добу залишився напруженим, проте на сьому добу клінічні, морфологічні та біохімічні показники крові знаходились в фізіологічних межах у обох групах собак. Таким чином, більш ефективною схемою лікування гастроентериту собак виявилася схема, яку застосовували для першої групи тварин.

Напрямок використання: клініки та лікарні ветеринарної медицини.

Ключові слова: собаки, гастроентерит, зневоднення, інтенсивне лікування.

Abstract

Hitrich I.O. “Gastroenteritis of dogs, treatment and prevention (on the basis of a veterinary clinic ‘Vet Max’)”. - Qualification work on the rights of the manuscript.

Qualification work to obtain a Masters degree in 211 specialty – Veterinary medicine. – Zhytomyr National Agroecological University, Zhytomyr, 2020.

Among the internal diseases of dogs the most common diseases of the digestive system especially gastroenteritis.

Absolute erythrocytosis, reactive leukocytosis, increased hemoglobin content, decreased erythrocyte sedimentation rate, reduced glucose, total protein Calcium and Phosphorus, and reserve alkalinity were noted in the blood of dogs with gastroenteritis. Increased relative density of urine, occurrence of protein and bilirubin in urine. .

Applied complex therapy positively effect to restoration of the clinical status of dogs of both groups, particular their general condition, has improved the work of the cardiovascular, respiratory, digestive and hematopoietic systems was restored. Indicators of recovery were no worming, diarrhea, thirst and recovery of the stomach and intestines.

Comparing the established treatment regiments on the 3rd day we found improvement and normalization of the studied indicators in the first group of animals the condition of the dogs of the second experimental group on the 3rd day remained tense, but on 7th day the clinical, morphological and biochemical parameters of the blood were within physiological limits in both group of dogs.

Thus, a more effective scheme for the treatment of gastroenteritis in dogs was a scheme used for 1st group of animals.

Direction of use: clinics and hospitals of veterinary medicine.

Key words: dogs, gastroenteritis, dehydration, intensive care.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1. ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ.....	6
1.1. Основні поняття та симптоматика гастроентериту у собак	6
1.2. Різні методи терапії собак хворих на гастроентерит	8
1.3. Заключення до огляду літератури.....	14
2. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕНЬ.....	16
2.1. Матеріали та методи.....	16
2.2. Характеристика клініки.....	18
2.3. Результати власних досліджень.....	20
2.3.1. Розповсюдження внутрішньої незаразної патології серед тварин, які надійшли до ветеринарної клініки «ВЕТ МАКС» протягом 2018- 2019 рр.....	20
2.3.2. Дослідження клінічного статусу хворих на гастроентерит собак	21
2.3.3. Результати лабораторних досліджень крові собак хворих на гастроентерит.....	21
2.3.4. Дослідження клінічного статусу собак на 3 та 7 добу лікування.	23
2.3.5. Зміни морфологічного складу крові собак на 3 та 7 добу лікування.....	24
2.3.6. Результати дослідження гематологічного та біохімічного складу крові собак на 7 добу.....	26
2.4. Аналіз і узагальнення результатів власних досліджень.....	28
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ.....	30
СПИСОК ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ.....	31
ДОДАТКИ.....	35

ВСТУП

Собаківництво в даний час здобуває важливе значення в різних галузях народного господарства. Потреби в розвитку сільськогосподарського, службового, декоративного, спортивного і спеціального собаківництва зростають, тому що ці тварини - незамінні помічники людини [1].

Саме охорона здоров'я і лікувально-профілактичні заходи при різних хворобах тварин - основна задача лікаря ветеринарної медицини.

З внутрішніх незаразних хвороб собак найбільше часто зустрічаються хвороби органів травлення, особливо гастроентерит. Захворюванню піддаються тварини усіх вікових груп, але найбільше часто вперше загострення виявляється у тварин у віці біля двох років. Більш сприйнятливі до виникнення хвороби тварини, що знаходяться в міських умовах, а серед них - племінні особи [2-5].

Причиною більшості гастроентеритів у собак є годівля недоброякісними і невластивими для тварин кормами і поїння холодною (гарячою), брудною водою.

Для лікування гастроентериту усувають причини захворювання, призначають дієтичну годівлю, лікарські препарати, а також широко застосовують настої і відвари лікарських трав.

Структура та обсяг роботи. Робота складається із вступу, огляду літератури, власних досліджень, аналізу та узагальнення результатів досліджень, висновків, пропозицій виробництву та списку використаних літературних джерел. Кваліфікаційна робота викладена на 29 сторінках комп'ютерного тексту, ілюстрована 4 таблицями, рисунком та додатками.

Мета і предмет досліджень. Мета роботи – з'ясувати причини виникнення гастроентериту та порівняти різні схеми лікування собак, що дозволяють дати максимальний ефект при мінімальних витратах.

Для досягнення зазначеної мети були поставлені наступні завдання:

- виявити причини виникнення гастроентериту у собак;

- провести порівняльну оцінку ефективності лікування гастроентериту у собак різними методами;
- намітити рекомендації для лікувально-профілактичних заходів при гастроентериті собак.

Матеріалом для досліджень були кров від собак різних породи віком від 1 до 8 років.

Об'єкт досліджень: клінічно здорові та хворі собаки на гастроентерит.

Методи дослідження: клінічні, гематологічні, біохімічні та статистичні.

Для високої ефективності лікування обов'язково необхідна рання диференційна діагностика, яка вкаже на правильний вибір лікувальних засобів.

У зв'язку з цим особливого значення набуває якість ранньої діагностики цих захворювань, при цьому діагностика повинна полягати не тільки у встановленні окремої нозологічної форми, скільки в умінні ветеринарного лікаря пов'язати і оцінити резерви організму, а значить і прогноз, що має принципове значення при плануванні інтенсивної терапії.

Діагностика, так само як і вибір лікування, тим більше не може бути вирішене на етапі інтенсивної терапії, тому зусилля ветеринарного лікаря у першу чергу повинні бути спрямовані на корекцію важких порушень життєво важливих функцій організму хворого; диференціювання інфекційного, терапевтичного або хірургічного генезу захворювання [1, 4, 6].

Апробація результатів проводилась на міжнародних науково-практичних конференціях і конгресах: «VIII Міжнародна науково-практична інтернет-конференція «Сучасний рух науки»» (Дніпро, 2019); «XXI науково-практична конференція магістрів та бакалаврів «Наукові здобутки студентської молоді у ветеринарії» (Житомир, 2020); «VI науково-практична конференція «Сучасні підходи забезпечення здоров'я тварин та якості кормів і харчових продуктів»» (Житомир, 2020);

Висновки

Гастроентерит - запалення слизової та інших оболонок шлунка і тонкого кишечника, що спричинене згодовуванням недоброякісних чи невластивих для тварин кормів. Застосована комплексна терапія, позитивно вплинула на відновлення показників клінічного статусу собак обох груп, зокрема у них покращився загальний стан, відновилися робота серцево судинної, дихальної, травної, кровотворної системи. Показником одужання були: відсутність блювоти, проносу, спраги та відновлення роботи шлунку і кишечника.

1. В крові хворих на гастроентерит собак спостерігався абсолютний еритроцитоз, реактивний лейкоцитоз, підвищений вміст гемоглобіну, уповільнення швидкості осідання еритроцитів, знижений вміст глюкози, білка, кальцію і фосфору та резервної лужності. Збільшення відносної щільності сечі, протеїнурія, поява в сечі білка та білірубіна.

2. На третю добу лікування у тварин першої групи відмічали зниження температура тіла, поліпшився загальний стан, з'явився апетит, а до 5 дня лікування практично зникли основні симптоми хвороби, за лікування собак другої дослідної групи у перші 2 - 4 дні хвороби загальний стан залишався важким і остаточно стабілізувалася тільки на 7 добу.

3. Порівнюючи застосовані схеми лікування, на третю добу нами виявлено покращення та нормалізацію досліджувальних показників в першій групі тварин, стан собак другої дослідної групи на 3 добу залишився напруженим, проте на сьому добу клінічні, морфологічні та біохімічні показники крові знаходились в фізіологічних межах у обох групах собак. Таким чином, більш ефективною схемою лікування гастроентериту собак виявилася схема, яку застосовували для першої групи тварин.

Пропозиції: Для лікування хворих на гастроентерит собак рекомендуємо застосовувати: голодну 12-и годинну дієту з вільним доступом до води з відварами лікарських трав, тепла очисна клізма з 0,1%-ним розчином перманганату калію, Фестал - по 1 таблетці 2 рази на день після годівлі протягом 5 діб, Амоксицилін - внутрішньом'язово в дозі 1 мл на 10 кг маси тіла з інтервалом 48 год., Альмагель А - усередину 5 мл 4 рази на день протягом 7 днів за 10 - 15 хв. до годівлі, Тривіт – в/м в дозі 1мл.

СПИСОК ЛИТЕРАТУРНЫХ ДЖЕРЕЛ

1. Симсон Дж., Уильзе Р. Болезни пищеварительной системы собак и кошек / Под ред. В.В. Гриценко; Пер с англ. Г.Н. Пимочкиной. – М.: Аквариум Бук, 2005. – 496 с.
2. Гоф, А. Породная предрасположенность к заболеваниям у собак и кошек / А. Гоф, А. Томас – М., 2005. – 445 с.
3. Лекуандр П. Заболевание желудка. Острые и хронические гастриты // Ветеринария. – 2002. – № 6. – С. 26 – 31.
4. Кондрахин И.П., Оводкова Л.С. Болезни органов пищеварения у собак. – М.: ВНИИ Центр,– 1991. – С. 15–17.
5. Ниманд Х.Г., Сутер П.Б. Болезни собак. – М: Аквариум, 2001. – 806 с.
6. Беляков И.М., Лукьяновский В.А. Болезни собак. Справочное издание “Нива России”, 1996. – С. 71 – 74.
7. Болезни собак и кошек / Борисевич В.Б., Галат В.Ф., Калиновский Г.Н. и др. / Под ред. А.И.Мазуркевича. – К.: Урожай, 1996. – 432 с.
8. Болезни собак: Белов А.Д., Данилов Е.П., Дукур И.И. и др. – 3-е изд., перераб и доп. – М.: «ЧеРо», «TREADE PUBLISHERS», 1994. – 368 с.
9. Болезни собак и кошек. Справочное пособие / Братюха С.И., Нагорный И.С., Ревенко И.П. и др. - К.: Вища школа, 1979. – 231 с.
10. Кондрахин И.П., Оводкова Л.С. Болезни органов пищеварения собак. Незаразные болезни собак. – М.: «Ось», 1991. – 28 с.
11. Кузьмин А.А. Советы Айболита, или Здоровье вашей собаки: Справочник практического врача по болезням собак. – Харьков: Изд-коммерч. предприятие «Паритет» ЛТД, 1996. – 320 с.
12. Вейн Е. Вингфилд. Секреты неотложной ветеринарной помощи кошкам и собакам. Перевод с англ. Под ред. Новикова Н.И., Костикова В.В. «Издательство БИНОМ» (Москва) – «Невский диалект» (Санкт-Петербург), 2000. – 608 с.
13. Лечение собак при желудочно-кишечных заболеваниях // Ветеринария. – 1997. – № 10. – С.56.

14. Внутрішні незаразні хвороби тварин. Підручник / За ред. М.О. Судакова. 2-е вид. доп. - К.: Мета, 2002. – 352 с.
15. Бондаренко Н.Н. Проблемы дисбактериоза кишечника и его коррекции // Гастроэнтерология. – 2000. – Вып.31. – С.432 – 435.
16. Справочник ветеринарного врача / С. Пб.: Изд. “Лань”, 2002. – 880 с.
17. Симонов И.Н. Болезни пищеварительной системы. – М.: Колос, 1972. – 356 с.
18. <http://www.student.vetdoctor.ru>
19. <http://www.vet.in.ua>
20. <http://www.linnafauna.eu/diagn/bondarenko.pdf>
21. <http://www.zoovet.ru>
22. Авакьянц Б.М. Фитотерапия при болезнях желудочно-кишечного тракта животных // Ветеринария. – 1996. – № 12. – С.11 – 14.
23. Клінічні особливості парвовірусного ентериту собак та порівняльна оцінка ефективності схем лікування в ТОВ "Ветсервіс" (м. Полтава) / М. С. Конє, А. А. Петренко, О. В. Самойленко // [Вісн. Полтав. держ. аграр. акад.](#) - 2009. - № 3. - С. 118-120.
24. Авакьянц Б.М. Фитотерапия и профилактика гастрита у собак // Ветеринария. – 1999. – № 9. – С. 55 – 57.
25. Иноземцев В.П. Нетрадиционные методы лечения животных с незаразной патологией // Ветеринария. – 1993. – №9. – С.20-25.
26. Ардатская М.Д., Дубинин А.В., Минушкин О.Н. Дисбактериоз кишечника: современные аспекты изучения проблемы, принципы диагностики и лечения // Тер. арх. – 2001. – №2. – С.67 – 72.
27. Субботин В.М., Субботина С.Г., Александров И.Д. Современные лекарственные средства в ветеринарии. Серия «Ветеринария и животноводство», Ростов-на-Дону: «Феникс», 2000. – 592 с.
28. Чернобровый В.Н., Палий И.Г. Применение препарата «Энтеросгель» для лечения дисбактериоза кишечника // Мистецтво лікування. – 2003. – №5. – С.74.

29. Дідух А. Застосування препарату Ентеросгель у патогенетичній терапії собак із ознаками гострого гастроентериту // Ветеринарна медицина України. – 2007. – №6. – С.20 – 21.
30. Застосування препарату "Ентеросгель" у інтенсивній терапії собак, хворих на гострий гастроентероколіт / А. В. Дідух // [Біологія тварин](#). - 2010. - 12, № 2. - С. 280-284.
31. Показники метаболізму сполучної тканини при аліментарному гастроентериті у собак / Д. В. Морозенко, В. А. Пасічник // [Вісн. Полтав. держ. аграр. акад.](#) - 2010. - № 4. - С. 139-141.
32. Винников Н.Т. Ветеринарная лабораторная диагностика [текст] / Н.Т. Винников. – Саратов, 2003. – 360 с.
33. Внутрішні хвороби тварин / В.І.Левченко, І.П.Кондрахін, М.О.Судаков та ін.; За ред. В.І. Левченка. – Біла Церква, 1999. – Ч.1. – с. 199 – 213.
34. Колесов А.М. Внутренние незаразные болезни животных. – М.: Колос, 1972. – 528 с.
35. Кондрахин И.П., Курилов Н.В. Клиническая лабораторная диагностика в ветеринарии. – М.: Агропромиздат, 1985. – 244 с.
36. Лабораторная и инструментальная диагностика. Спутник интерниста / П.А. Воробьев, С.Г. Горохова, А.И. Дворецкий [и др.] - М.: Ньюдиамед, 2001. - 288 с.
37. Кондрахин И.П. Методы ветеринарной клинической лабораторной диагностики: Справочник / под. ред. И.П. Кондрахина. – М.: Колос, 2004. – 520с.
38. Зайцев С.Ю. Биохимия животных. Фундаментальные и клинические аспекты / С.Ю. Зайцев, Ю.В. Конопатов. - СПб.: Лань, 2004. – 384 с.
39. Методические указания по применению унифицированных биохимических методов исследования крови, мочи и молока в ветеринарных лабораториях. - М.: Колос, 1981. – 84 с.
40. Козинец Г.И. Интерпретация анализов крови и мочи и их клиническое значение. - М.: Триада - X, 1998. - С. 80 - 90.

41. Практикум по диагностике сельскохозяйственных животных / Смирнов А.М, Беляков И.М., Дугин Г.Л. и др. 2-е изд. - М.: Агропромиздат,1985. – 255 с.
42. Камышников В. С. Справочник по клинико-биохимической лабораторной диагностике. - Мн. : Беларусь, 2000. - 495 с.
43. Камышников В.С. Справочник по клинико-биохимическим исследованиям и лабораторной диагностике. — М.: МЕДпресс-информ.- 2004. - 920 с.